

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 ระยะเวลาการสำรวจ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความหมายและความเป็นมาของคำว่าพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน(Ethnobotany)	4
2.2 การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านในต่างประเทศ	5
2.3 การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านในประเทศไทย	6
2.4 จังหวัดน่าน	10
2.4.1 ประวัติเมืองปัวและเมืองน่าน	10
2.4.2 อำเภอบ่อเกลือ	12
2.5 ชาวเขาเผ่าถิ่นและเผ่าลัวะ	14
2.5.1 ประวัติและความเป็นมา	14

2.5.2 ภาษา	15
2.5.3 ถิ่นที่อยู่อาศัย	15
2.5.4 ศาสนาและความเชื่อ	16
2.5.5 การถือวันกรรม	18
2.5.6 โครงสร้างทางประชากร	19
2.5.7 การสืบทอดตระกูล	19
2.5.8 ลักษณะเศรษฐกิจ	20
2.5.9 การปกครอง	21
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการศึกษา	23
3.1 วัสดุอุปกรณ์	23
3.2 วิธีการศึกษา	25
บทที่ 4 ผลการศึกษา	28
4.1 ผลการศึกษาวิตีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่	28
4.2 ผลการศึกษากการใช้ประโยชน์จากพืช	40
4.3 คำบรรยายลักษณะพืชแต่ละชนิดเรียงลำดับตามตัวอักษรชื่อวงศ์	68
บทที่ 5 สรุปผลและวิจารณ์	196
5.1 สรุปและวิจารณ์วิตีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของชาวถิ่นและชาวลัวะ	196
5.2 สรุปและวิจารณ์ผลการใช้ประโยชน์จากพืช	199
บรรณานุกรม	212
ภาคผนวก ภาพถ่ายสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าถิ่นและเผ่าลัวะ และตัวอย่างพืชบางชนิดที่สำรวจพบ	217
ดัชนี	224
ประวัติผู้เขียน	235

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลชุมชนบนพื้นที่สูงจังหวัดน่าน ปี 2538	12
2 จำนวนพืชทั้งหมดที่สำรวจพบ โดยแบ่งตามลักษณะการใช้ประโยชน์	40
3 จำนวนพืชทั้งหมดที่สำรวจพบ โดยแบ่งตามการจัดหมวดหมู่ของพืช	40
4 รายชื่อพืชและการใช้ประโยชน์ในแต่ละหมู่บ้าน	45

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1 เปรียบเทียบจำนวนชนิดของพืชที่ใช้ประโยชน์ในแต่ละวงศ์ของพืชใบเลี้ยงคู่	41
2 เปรียบเทียบจำนวนชนิดของพืชที่ใช้ประโยชน์ในแต่ละวงศ์ของพืชใบเลี้ยงเดี่ยว พืชพวกเฟิน พืชคล้ายเฟิน และสาหร่าย	42
3 เปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนชนิดพืชแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์	43
4 เปรียบเทียบจำนวนชนิดของพืชที่นำมาใช้ประโยชน์ในแต่ละหมู่บ้าน	44

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
1 แผนที่จังหวัดน่าน	11
2 แผนผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่บ้านห่าทางหลวง	31
3 แผนผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่บ้านนาบง	32
4 แผนผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่บ้านห้วยล้อม	33
5 บ้านแบบโบราณลักษณะประจำเผ่า	34
6 บ้านกึ่งโบราณลักษณะประจำเผ่าผสมลักษณะคนพื้นราบ	35
7 บ้านคนพื้นราบ	36
8 แผนผังการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของชาวลื้อบ้านห่าทางหลวง	37
9 แผนผังการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของชาวลื้อบ้านนาบง	38
10 แผนผังการแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านของชาวลื้อบ้านห้วยล้อม	39
11 หมู่บ้านชาวลื้อบ้านห่าทางหลวง	218
12 หมู่บ้านชาวลื้อบ้านนาบง	218
13 หมู่บ้านชาวลื้อบ้านห้วยล้อม	218
14 พื้นที่เกษตรกรรมของชาวลื้อ	218
15 บ้านของชาวลื้อหลังคามุงด้วยใบค้อ	218
16 ใบค้อ (<i>Livistona speciosa</i> Kurz) สานเตรียมไว้สำหรับมุงหลังคา	218
17 หญ้าคา (<i>Imperata cylindrica</i> Beauv.)	219
18 ฟากไม้ไผ่เตรียมไว้สำหรับสร้างบ้าน	219
19 ภาชนะสำหรับเลี้ยงไก่	219
20 ผลิตภัณฑ์ที่สานจากหญ้าสามเหลี่ยม	219
21 ดอกหญ้าสามเหลี่ยม (<i>Scleria terrestris</i> Fassett)	219
22 ผิด้านหญ้าสามเหลี่ยมตากแห้ง	219

23	ผู้ชายชาวตะโพนไผ่กวาดไผ่ชาย	220
24	ทองกง (<i>Thysanolaena maxima</i> Ktze.)	220
25	สาหร่ายน้ำจืดไถยี่ (<i>Cladophora</i> sp.)	220
26	ไถยี่แผ่นตากแห้ง	220
27	ผลตำว (<i>Arenga pinnata</i> Merr.)	220
28	เมล็ดตำวที่แกะออกจากผล	220
29	ช่อม้าง (<i>Phlogacanthus curviflorus</i> Nees)	221
30	หงอนไก่ (<i>Celosia argentea</i> Linn.)	221
31	ว่านน้ำเล็ก (<i>Acorus tatarinowii</i> Schott)	221
32	โหระกระบือ (<i>Diplazium dilatatum</i> Bl.)	221
33	ก้างเลื้อยโคร่ง (<i>Betula alnoides</i> Buch.-Ham.)	221
34	ช้าเลื้อย (<i>Caesalpinia mimosoides</i> Lamk.)	221
35	ละหุ่ง (<i>Ricinus communis</i> Linn.)	222
36	ก่อแป้น (<i>Castanopsis diversifolia</i> King)	222
37	เดือย (<i>Coix lachryma-jobi</i> Linn.)	222
38	งาขี้ม่อน (<i>Perilla frutescens</i> Britt.)	222
39	เอน้า (<i>Melastoma normale</i> D. Don)	222
40	ถั่วมะแฮะ (<i>Cajanus cajan</i> Millsp.)	222
41	เจตมูลเพลิงแดง (<i>Plumbago indica</i> Linn.)	223
42	เพี้ยกระทิง (<i>Euodia leptota</i> Merr.)	223
43	คุ่มเต็น (<i>Duabanga grandiflora</i> Roxb. ex DC)	223
44	คิงหว้า (<i>Tacca chantrieri</i> Andr.)	223
45	ปอมีน (<i>Colona floribunda</i> Craib)	223
46	ปิงขาว (<i>Clerodendrum colebrookianum</i> Walp.)	223